วารสารวิจัยการพยาบาลและวิทยาศาสตร์สุขภาพ
Journal of Nursing and Health Science Research
ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2566

การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีพุทธชินราช

The Curriculum Evaluation on Bachelor Degree of Nursing Science Revised Curriculum, 2017 Boramarajonani College of Nursing Buddhachinaraj

Corresponding author E-mail: akaew@hotmail.com *
(Received: 2023, May 1; Revised: 2023, June 26;
Accepted: 2023, June 27)

รุ่งทิวา หวังเรืองสถิตย์ (Rungtiwa Wangruangsatid) [1]
อัญชลี แก้วสระศรี (Anchalee Kaewsasri) [1*]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช ตามรูปแบบซิปป์ (CIPP Model) กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 219 คน แบ่งเป็นอาจารย์พยาบาลของวิทยาลัยฯ ทั้งหมด จำนวน 49 คน อาจารย์พิเศษสอนภาคปฏิบัติ จำนวน 15 คน ผู้สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2563 จำนวน 142 คน และผู้บริหารทางการพยาบาล จำนวน 13 คน เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถามการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 และแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้าง การตรวจสอบความตรงของเนื้อหาของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พบค่า IOC เท่ากับ .50-1.00 และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าบริบทของหลักสูตรและกระบวนการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.64, SD= .37 และ $\bar{X}$= = 4.57, SD= .39 ตามลำดับ) ส่วนผลผลิตของหลักสูตรและปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.36, SD= .42 และ $\bar{X}$= 4.24, SD= .47 ตามลำดับ) ผลการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับบริบทของหลักสูตรพบว่าควรมีการปรับเนื้อหาหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโรคและระบบสุขภาพ ด้านปัจจัยนำเข้าพบว่าปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้พยาบาลจบใหม่ลาออกคือมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล และค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสมกับลักษณะงานที่หนัก ด้านกระบวนการพบว่ากระบวนการบริหารหลักสูตรเหมาะสม และด้านผลผลิตของหลักสูตรพบว่านักศึกษาพยาบาลควรฝึกปฏิบัติทักษะการพยาบาลเพิ่มขึ้นเพื่อให้มีศักยภาพในการปฏิบัติการพยาบาลได้ ผลการวิจัยนี้

1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
Boromarajonani College of Nursing, Buddhachinaraj, Faculty of Nursing, Praboromarajchanok Institute

สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565 พัฒนาการจัดการเรียนการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาบัณฑิตให้มีสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร, หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต,
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช

ABSTRACT

The aim of this descriptive research was to evaluate the bachelor of nursing curriculum revised curriculum 2017 Boromarajonani College of Nursing Buddhachinaraj. There were 219 participants comprising of 49 nurse lecturers, 15 nurse preceptors, 142 new nurses who graduated in 2020 academic year and 13 nursing administrators. The research tools were the questionnaire related to the evaluation of the bachelor of nursing curriculum revised curriculum 2017 and the semi-structure interview questions. All tools were approved by 3 experts for their content validity which Index of Item Objective Congruence (IOC) was .50-1.00 and the reliability of questionnaire using Cronbach's alpha coefficient was .99. Quantitative data were analyzed by using frequency, percentage, mean and standard deviation and qualitative data were analyzed by using content analysis.

The results of this study showed that the opinions of all participants in curriculum context and process were suitable at the highest level ($\bar{x}$= 4.64, SD= .37 และ $\bar{x}$=4.57, SD= .39 respectively). However, curriculum product and input factors were suitable at a high level ($\bar{x}$ = 4.36, SD= .42 และ $\bar{x}$ = 4.24, SD= .47 respectively). The results of content analysis regarding to the context found that the content in the curriculum should be updated in accordance with changing disease patterns and healthcare system. For input factors, the factors caused new graduated nurses' turnover were poor attitude toward nursing profession and inappropriate salary for hard working. In regard of the process, the curriculum management was appropriated. For the curriculum product, nursing students should to practice nursing skills increasingly to enable them to carry out their duties competently in the nursing practice. The research findings are useful for developing nursing curriculum revised curriculum 2022. Moreover, these can be used for promoting teaching activities and learning facilities in order to produce graduate nurses to get nursing competencies related to curriculum objectives and stakeholder needs.

Keywords: Curriculum Evaluation, Bachelor of Nursing Science, Boromarajonani College of Nursing, Buddhachinaraj

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจหลักที่สำคัญอย่างยิ่งคือ การผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพตอบสนองความต้องการของประเทศ ทุกสถาบันการศึกษาจึงเปิดสอนหลักสูตรปริญญาระดับต่าง ๆ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในสาขาวิชาการและวิชาชีพให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ทุกหลักสูตรจะกำหนดปรัชญาและวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติและมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพของแต่ละสาขาวิชา เมื่อใช้หลักสูตรไปได้ระยะหนึ่งจะต้องมีการประเมินหลักสูตร (Ministry of Education, 2015) ซึ่งการประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตรโดยใช้ผลการวัดในแง่มุมต่าง ๆ ของสิ่งที่จะประเมิน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตัวหลักสูตร การบริหารหลักสูตร กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้และเพื่อตัดสินคุณภาพของหลักสูตรว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือไม่ อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสม ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมยิ่งขึ้น (Wongyai, 2011)

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและหลักการในการประเมินหลักสูตรของนักวิชาการพบว่ามีหลายรูปแบบด้วยกัน ประกอบด้วยรูปแบบที่ยึดเป้าหมายเป็นฐาน (Goal Based Model) ตามแนวคิดของไทเลอร์, รูปแบบตอบสนอง (Responsive Model) ตามแนวคิดของสคริพเวน, รูปแบบการประเมินหลักสูตรของเสตค, รูปแบบการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์ และรูปแบบการประเมินหลักสูตรตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ที่เรียกว่าซิปโมเดล (CIPP Model) ซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีจุดเน้นที่แตกต่างกัน (Wongyai, 2011; Phatphon, 2019) แต่อย่างไรก็ตามรูปแบบที่นิยมมากในการนำมาประเมินระบบการศึกษาคือรูปแบบการประเมินตามซิปโมเดล เนื่องจากเป็นการประเมินที่สามารถให้ข้อมูลได้ครบถ้วนตั้งแต่บริบทของหลักสูตร ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตของหลักสูตร (Fitzpatrick, Sanders, & Worthen, 2011) ซึ่งในการวิจัยประเมินหลักสูตรสาขาพยาบาลศาสตร์นิยมใช้แนวคิดและหลักการประเมินหลักสูตรตามรูปแบบของซิปโมเดลเช่นกัน (Krua-chottikul, Noppornpanth, Chanhom, Sitthapirom, & Samutpradit, 2016; Kooariyakul, Chidnayee, Wuttijurepan, Udomleard, Lortamma & Sripalakich, 2017; Poonchai et al., 2019) นอกจากนี้ในการประเมินหลักสูตรนั้นควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรให้ครอบคลุมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษาและแหล่งฝึก (Wongyai, 2011)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก เป็นสถาบันการศึกษาทางการพยาบาลในระดับอุดมศึกษา มีหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตพยาบาลเพื่อให้บริการสุขภาพแก่ประชาชน โดยใช้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี

สารสนเทศและภาวะสุขภาพของประชาชน โดยหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 โดยมุ่งผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพ ทักษะการปฏิบัติการพยาบาล มีวินัย เคารพกฎหมาย มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ เพื่อสร้างกรอบความคิดใหม่ ๆ ที่ถูกต้องและสร้างสรรค์ สามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการดูแลสุขภาพ และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยบูรณาการศาสตร์ทางการพยาบาลและศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง เน้นการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการเรียนรู้จากสภาพจริงด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย (Boromarajonani College of Nursing Buddhachinaraj: BCNB, 2017) ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เปิดสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2560 และจะครบรอบหลักสูตร 4 ปี ในปีการศึกษา 2563 โดยจะเป็นระยะที่ต้องมีการประเมินหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 ที่ให้มีการปรับปรุงหลักสูตรทุก 5 ปี (Ministry of Education, 2015) ประกอบกับในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม แนวโน้มสถานการณ์ด้านสุขภาพของคนในประเทศ ภัยพิบัติ รวมทั้งมีการเกิดโรคอุบัติใหม่ หรือโรคอุบัติซ้ำ ซึ่งอาจมีผลทำให้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ของวิทยาลัยฯ ไม่ทันสมัยและไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการทำวิจัยประเมินหลักสูตรขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีพุทธชินราช

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยประเมินหลักสูตรครั้งนี้ใช้แนวคิดของรูปแบบการประเมินแบบซิปโมเดล (CIPP Model) ที่มุ่งการประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ ของหลักสูตร 4 ด้าน คือ 1) ด้านบริบทของหลักสูตร 2) ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ด้านกระบวนการ 4) ด้านผลผลิตของหลักสูตร ดังแผนภาพข้างล่าง

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่

1. อาจารย์พยาบาลของวิทยาลัยฯ จำนวน 49 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเข้า คือมีประสบการณ์การสอนและนิเทศนักศึกษาอย่างน้อย 2 ปี และสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 และอาจารย์พิเศษสอนภาคปฏิบัติจากแหล่งฝึกหลัก จำนวน 15 คน โดยเกณฑ์ในการคัดเข้า คือมีประสบการณ์การสอนและนิเทศนักศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และเป็นอาจารย์พิเศษสอนภาคปฏิบัตินักศึกษาพยาบาลปีการศึกษา 2563 รวมอาจารย์ผู้สอนทั้งหมด 64 คน

3. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ปีการศึกษา 2563 และทำงานมาแล้ว 6 เดือน จำนวน 142 คน

4. ผู้บริหารทางการพยาบาล จำนวน 13 คน โดยกำหนดเกณฑ์ คือเป็นผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 และมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าพยาบาล รองหัวหน้าพยาบาล หรือหัวหน้าหอผู้ป่วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ที่ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สถาบันพระบรมราชชนกที่พัฒนาขึ้นจากกรอบแนวคิดการประเมินหลักสูตรแบบ CIPP model ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลของนักศึกษา จำนวน 3 ข้อ อาจารย์พยาบาลของวิทยาลัยฯ และอาจารย์พิเศษสอนภาคปฏิบัติ จำนวน 2 ข้อ

ส่วนที่ 2 การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วย

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทของหลักสูตร จำนวน 236 ข้อ

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า จำนวน 137 ข้อ

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการ จำนวน 55 ข้อ

2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตร จำนวน 94 ข้อ

แบบสอบถามประเมินหลักสูตรมีลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย คำนวณจากช่วงคะแนนเฉลี่ยตามโค้งปกติ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวคำถามเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

ด้านบริบทของหลักสูตร

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ในประเด็นความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ความทันสมัยของเนื้อหาและความมีประโยชน์ในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล

2. หากต้องการให้ได้บัณฑิตพยาบาลที่สามารถปฏิบัติการพยาบาลได้ต้องพัฒนาหลักสูตรอย่างไร

ด้านปัจจัยนำเข้า

1. นักศึกษาพยาบาลควรมีคุณสมบัติอย่างไรที่จะช่วยให้การศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดได้ผลดี

2. อาจารย์พยาบาลควรมีคุณสมบัติอย่างไรที่ช่วยให้เกิดผลดีต่อการจัดการเรียนการสอน

3. ควรมีการพัฒนาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อย่างไรบ้าง ในเรื่อง อาจารย์ แหล่งฝึกและแหล่งค้นคว้าข้อมูล

ด้านกระบวนการ

1. การจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยที่ผ่านมาเป็นอย่างไร ควรพัฒนาในเรื่องใด

2. การวัดและประเมินผลนักศึกษาของวิทยาลัยที่ผ่านมาเป็นอย่างไร ควรพัฒนาในเรื่องใด

3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการบริหารหลักสูตรที่ผ่านมา ควรพัฒนาในเรื่องใด

ด้านผลผลิตของหลักสูตร

1. นักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยมีความสามารถเป็นอย่างไร ควรพัฒนาในเรื่องใด

2. บัณฑิตพยาบาลที่จบการศึกษาไปมีคุณลักษณะเด่นในเรื่องใด และควรปรับปรุงในเรื่องใด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560 และแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยคำนวณค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง .50-1.00 ข้อที่มีค่าต่ำกว่า.60 นำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำคะแนนมาหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Alpha coefficient of Cronbach) ได้เท่ากับ .99 ส่วนแบบสัมภาษณ์เชิงลึก หลังจากปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โรงพยาบาลพุทธชินราช เลขที่ COA NO. 057/2564 ลงวันที่ 29 กรกฎาคม 2564 และจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เครือข่ายภูมิภาค มหาวิทยาลัยนเรศวร เลขที่ COA NO. 035/2021 ลงวันที่ 29 กันยายน 2564 ในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างทุกคนได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย กระบวนการวิจัย สิทธิ์และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้น ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะปกปิดเป็นความลับและนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมทั้งหมดเท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้กระบวนการเก็บข้อมูลทั้งวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขออนุญาตในการเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลและผู้อำนวยการโรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยติดต่อกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 อาจารย์พยาบาล: ภายหลังได้รับการอนุญาตจากผู้อำนวยการวิทยาลัยฯ ผู้วิจัยติดต่อกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ข้อมูลและขอความยินยอมโดยให้ลงชื่อในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย และผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งใช้เวลาตอบ 30-45 นาที และขอความร่วมมือให้กลุ่มตัวอย่างส่ง

แบบสอบถามกลับภายใน 1 สัปดาห์ ที่งานวิจัยของวิทยาลัยฯ หลังจากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลนำไปวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อประเมินผลต่อไป

2.2 อาจารย์พิเศษสอนภาคปฏิบัติจากแหล่งฝึกหลัก: ภายหลังได้รับการอนุญาตจากผู้อำนวยการโรงพยาบาล ผู้วิจัยติดต่อกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ข้อมูลและขอความยินยอมโดยให้ลงชื่อในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย และผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งใช้เวลาตอบ 30-45 นาที และขอความร่วมมือให้กลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามกลับภายใน 1 สัปดาห์ ที่กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลพุทธชินราช หลังจากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลนำไปวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อประเมินผลต่อไป

2.3 ผู้สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2563: ภายหลังได้รับการอนุญาตจากผู้อำนวยการวิทยาลัยฯ ผู้วิจัยติดต่อกลุ่มตัวอย่างและขอความยินยอมโดยส่งใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัยทางไปรษณีย์อีเล็คโทรนิกส์ เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมเข้าร่วมวิจัยให้ส่งใบยินยอมกลับมาที่ e mail: Rungtiwa20@hotmail.com หลังจากนั้นผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามประมาณ 30-45 นาที และส่งเอกสารกลับภายใน 2 สัปดาห์ทางไปรษณีย์อีเล็คโทรนิกส์ หลังจากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลนำไปวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อประเมินผลต่อไป

3. ผู้วิจัยติดต่อกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยภายหลังจากได้รับอนุญาตให้เก็บข้อมูลได้ ผู้วิจัยนัดวัน เวลา ในการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ข้อมูลและขอความยินยอมโดยให้ลงชื่อในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย หลังจากนั้นผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่นัดหมายประมาณ 40-50 นาที พร้อมทั้งขออนุญาตบันทึกเทปการสนทนา โดยกลุ่มตัวอย่างรับการสัมภาษณ์ที่โรงพยาบาล ที่ห้องทำงานส่วนตัวหรือห้องประชุมที่เป็นส่วนตัว ภายหลังการสัมภาษณ์ผู้วิจัยถอดเทปการสนทนาและพิมพ์เป็นอักษรแบบคำต่อคำเพื่อนำไปวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

<u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u>

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) (Mile & Huberman, 1994) โดยมี 5 ขั้นตอน คือ 1) ทำความเข้าใจกับความหมายและประเด็นที่น่าสนใจของข้อมูลโดยการอ่านข้อมูลซ้ำกันหลาย ๆ รอบ (Familiarizing myself with the data) 2) กำหนดรหัสประเด็นสำคัญมีลักษณะเป็นเหมือนหัวเรื่อง (Coding) โดยจะเขียนเป็นปากกาสีไว้ด้านขวาของกระดาษ รหัสหนึ่งจะใช้ปากกาสีหนึ่ง 3) นำข้อความที่ใส่รหัสเรียบร้อยแล้วมาพิจารณาความเหมือนและความต่างของรหัสเพื่อที่จะรวมข้อความที่มีรหัสเดียวกันไว้ด้วยกัน โดยใช้ตารางเมทริกแสดงรหัส (Displaying code) ซึ่งจะทำให้ได้รหัสของข้อมูลทุกชุดจากผู้ให้ข้อมูลทุกคน โดยพิจารณาจากความหมายของคำพูดของผู้ให้ข้อมูล (Text segment) 4) จัดกลุ่มของรหัส โดยพิจารณาความสัมพันธ์หรือความเหมือนของรหัสแต่ละตัว โดยใช้แผนผังความคิด (Mapping) (Grouping and classifying) ซึ่งจะช่วยให้สามารถหาข้อสรุปที่เป็นประเด็นหลักหรือสาระสำคัญของการวิจัย (theme) 5) ผู้วิจัยพัฒนาประเด็นหลักและประเด็นรองที่ได้จากข้อมูล โดยการพิจารณาความหมายของรหัสและข้อมูลภายใต้รหัสนั้น หลังจากนั้นจะมีการตั้งชื่อของประเด็นหลักให้ครอบคลุมความหมายของกลุ่มรหัสทั้งหมดที่มีความสัมพันธ์กัน (Theme and sub-theme)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 88 อายุอยู่ในช่วง 20-24 ปี ร้อยละ 95.1 ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 2.87-3.31 ร้อยละ 57 และเลือกเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเพราะจบแล้วมีงานทำ คิดเป็นร้อยละ 73.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ผู้สอน ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรคิดเป็นร้อยละ 45.3 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 16-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.7

2. การประเมินหลักสูตรเกี่ยวกับบริบทหลักสูตร พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทของหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.64 (SD =.37) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับความต้องการของสังคม มีค่าเฉลี่ย 4.65 (SD =.41) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุ คือ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมีค่าเฉลี่ย 4.58 (SD =.43) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ด้านบริบทของหลักสูตรจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

บริบทของหลักสูตร	ผู้สำเร็จการศึกษา (n= 142 คน)		อาจารย์ (n= 64 คน)		รวม (N= 206 คน)	
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD
ด้านความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ	4.53	.43	4.61	.45	4.58	.43
ด้านความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับความต้องการของสังคม	4.54	.45	4.70	.40	4.65	.41
ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร	4.65	.34	4.58	.43	4.64	.39
1. ความทันสมัยของเนื้อหา	4.67	.35	4.53	.50	4.61	.43
2. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชากับจำนวนหน่วยกิต	4.65	.37	4.53	.47	4.60	.42
3. มีประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพ	4.65	.37	4.65	.40	4.68	.37
4. มีประโยชน์ต่อการดำรง ชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม	4.65	.36	4.60	.46	4.65	.41
รวม	**4.63**	**.34**	**4.59**	**.42**	**4.64**	**.37**

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหารทางการพยาบาลที่เป็นผู้ใช้บัณฑิตด้านบริบทหลักสูตร มีความคิดเห็นว่า ควรปรับเนื้อหาของหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัญหาสุขภาพและองค์ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยมีข้อมูลดังต่อไปนี้

"หลักสูตรดีแต่อยากให้สอนในเรื่อง การควบคุมการติดเชื้อ การเรียนรู้โรคอุบัติใหม่อุบัติซ้ำโดยเฉพาะการติดเชื้อ การใส่ชุดพีพีอีที่ถูกต้อง" (ผู้บริหาร 1) และ *"ความรู้ใหม่ ๆ มาเรื่อย ๆ ต้องปรับให้นักศึกษารู้ให้ทันปีนี้โควิด ต่อไปไม่รู้จะมีอะไรอีก"* (ผู้บริหาร 6)

"ขอให้ฝึกพื้นฐานให้แน่นและทันสมัย เช่นการฉีดยา ยาบางตัวพยาบาลสามารถฉีดได้ ยาบางตัวกฎหมายไม่ให้พยาบาลฉีด" (ผู้บริหาร 5) และ*"ขอให้ฝึกทักษะการฉีดยาเพิ่มในทุกชนิดฉีดยา วัคซีนเด็ก วัคซีนผู้ใหญ่ และควรจะต้องเรียนรู้ภาวะแทรกซ้อนของยานั้นนั้น"* (ผู้บริหาร 12)

3. การประเมินหลักสูตรเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.24 (SD =.47) เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ย 4.66 (SD = .38) รองลงมาคือด้านแหล่งฝึก ค่าเฉลี่ย 4.64 (SD =.44) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านอาคารสถานที่ มีค่าเฉลี่ย 3.90 (SD =.48) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ด้านปัจจัยนำเข้าจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยนำเข้า	ผู้สำเร็จการศึกษา (n= 142 คน)		อาจารย์ (n= 64 คน)		รวม (N= 206 คน)	
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD
ด้านนักศึกษา	4.41	.43	3.62	.71	3.97	.73
ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.74	.35	4.56	.40	4.66	.38
ด้านอาคารสถานที่	4.08	.62	3.81	.82	3.90	.78
ด้านแหล่งฝึก	4.66	.42	4.62	.44	4.64	.41
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.34	.57	4.22	.61	4.26	.61
ด้านบุคลากรที่ให้บริการ	4.45	.55	4.09	.60	4.24	.61
รวม	**4.39**	**.41**	**4.14**	**.47**	**4.24**	**.47**

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหารทางการพยาบาลที่เป็นผู้ใช้บัณฑิต ด้านปัจจัยนำเข้ามีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการคงอยู่ในวิชาชีพพยาบาลมี 2 ประการ คือ 1) ทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีความชอบและรักในวิชาชีพพยาบาล ดังข้อมูลที่ว่า *"ถ้าใจชอบมากกว่า 50% จะพอทำงานอยู่ต่อได้ แต่ถ้าพ่อแม่ให้มาเรียนมีแนวโน้มจะลาออกทั้งที่ยังไม่รู้ว่าออกแล้วจะทำอะไร"* (ผู้บริหาร 2) และ *"เด็กบางคนไม่อยากเป็นพยาบาล ได้ทุนเลยมาเรียน พ่อแม่ให้เรียน สอบที่ไหนไม่ติดได้ที่นี่เลยต้องเรียน เรียนจบแล้ววางแผนออกใช้ทุน พวกนี้ทัศนคติไม่ดี"* (ผู้บริหาร 8) และ 2) ค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสมกับลักษณะงานที่หนัก ดังข้อมูลที่ว่า *"ผู้สำเร็จการศึกษาบางคนรายงานตัวแล้วไม่ทำงานขอลาออก จ่ายเงินเลย เหตุผลส่วนหนึ่งอาจเกิดจากค่าตอบแทนน้อยงานหนักออกไปจะไปอยู่เอกชน"* (ผู้บริหาร 10) และ*"การเป็นข้าราชการไม่ได้ดึงพยาบาลใหม่ไว้เลย งานหนัก เงินน้อย"* (ผู้บริหาร 1)

4. การประเมินหลักสูตรเกี่ยวกับกระบวนการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.57 (SD = .37) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ากระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กระบวนการให้คำปรึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.66 (SD = .44) รองลงมาคือกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล ค่าเฉลี่ย 4.58 (SD = .42) และกระบวนการบริหารหลักสูตร ค่าเฉลี่ย 4.49 (SD = .43) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ด้านกระบวนการจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

กระบวนการ	ผู้สำเร็จการศึกษา (n= 142 คน)		อาจารย์ (n= 64 คน)		รวม (N= 206 คน)	
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD
ด้านกระบวนการบริหารหลักสูตร	4.58	.41	4.41	.45	4.49	.43
ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล	4.59	.41	4.55	.44	4.58	.42
ด้านกระบวนการให้คำปรึกษา	4.63	.45	4.65	.44	4.66	.44
รวม	**4.59**	**.37**	**4.53**	**.40**	**4.57**	**.37**

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหารทางการพยาบาลที่เป็นผู้ใช้บัณฑิตด้านกระบวนการมีความคิดเห็นว่า กระบวนการบริหารหลักสูตรมีการสื่อสารระหว่างวิทยาลัยฯ กับพยาบาลพี่เลี้ยงแหล่งฝึกเป็นอย่างดีในการทำความเข้าใจในหลักสูตร ดังข้อมูลที่ว่า *“มีการประสานงานระหว่างวิทยาลัยกับโรงพยาบาลดี ทำให้เกิดเข้าใจหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน”* (ผู้บริหาร 13) รวมทั้งมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลร่วมกัน ดังข้อมูลที่ว่า *“ก่อนฝึกภาคปฏิบัติจะมีอาจารย์ที่รับผิดชอบวิชา อาจารย์นิเทศในวิชาประสานงานกับพยาบาลที่หอผู้ป่วยที่จะส่งนักศึกษาฝึกงาน มาวางแผน เรื่องการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล ทำให้ได้รู้ว่าน้องจะขึ้นมาทำอะไร”* (ผู้บริหาร 8) นอกจากนี้ผู้บริหารการพยาบาลมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการส่งต่อข้อมูลนักศึกษาภาคปฏิบัติเพื่อเฝ้าติดตาม ช่วยเหลือในระหว่างการจัดการเรียนการสอน ดังข้อมูลที่ว่า*“อยากให้ส่งต่อข้อมูลกรณีที่นักศึกษามีปัญหาตั้งแต่เข้าหรือระหว่างการเรียน เพราะเจอปัญหาระหว่างการฝึก เช่น นักเรียนโดนพี่ดุแล้วร้องไห้ ทราบภายหลังว่านักศึกษามีปัญหาด้านจิตใจ”* (ผู้บริหาร 10) และ *“อยากให้ส่งต่อข้อมูลนักศึกษาที่มีปัญหาจะได้ช่วยดูแลกัน”* (ผู้บริหาร 8)

5. การประเมินหลักสูตรเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตร พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.36 (SD = .42) โดยพบว่าผลผลิตของหลักสูตรที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือความสามารถตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ค่าเฉลี่ย 4.38 (SD = .48) รองลงมา คือความสามารถตามสมรรถนะการเป็นพยาบาลวิชาชีพ ค่าเฉลี่ย 4.36 (SD = .46) และความสามารถตามผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติระดับปริญญาตรี สาขา

พยาบาลศาสตร์ (TQF) ค่าเฉลี่ย 4.36 (SD = .42) และผลผลิตที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือความสามารถตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ค่าเฉลี่ย 4.33 (SD = .45) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ด้านผลผลิตของหลักสูตรจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

ด้านผลลัพธ์	ผู้สำเร็จการศึกษา (n= 142 คน)		อาจารย์ (n= 64 คน)		รวม (N= 206 คน)	
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD
ด้านความสามารถตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.28	.39	4.33	.51	4.33	.45
ด้านความสามารถตามผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์	4.33	.36	4.35	.49	4.36	.42
ด้านความสามารถตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	4.38	.47	4.36	.54	4.38	.48
ด้านความสามารถตามสมรรถนะการเป็นพยาบาลวิชาชีพ	4.33	.35	4.33	.56	4.36	.46
รวม	**4.33**	**.34**	**4.34**	**.51**	**4.36**	**.42**

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหารทางการพยาบาลที่เป็นผู้ใช้บัณฑิตด้านผลผลิต มีความคิดเห็นว่าบัณฑิตพยาบาลสามารถใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยเบื้องต้นได้ ดังข้อมูลที่ว่า *“ความรู้กระบวนการพยาบาลทั่ว ๆ ไป พอได้”* (ผู้บริหาร 1) และ *“สามารถประเมินคนไข้ได้เบื้องต้นแต่ยังไม่ลึก”* (ผู้บริหาร 2) แต่อย่างไรก็ตามพบว่าบัณฑิตพยาบาลยังมีปัญหาในการปฏิบัติการพยาบาล ดังข้อมูลที่ว่า *“รู้ความหมายของกระบวนการพยาบาลแต่ยังไม่สามารถประยุกต์ใช้กระบวนการพยาบาลได้เป็นอย่างดียังเก็บรายละเอียดไม่ได้”* (ผู้บริหาร 2) และ *“การวิเคราะห์ผู้ป่วยบางคนทำได้บางคนยังไม่ได้แต่พอพี่แนะนำให้แนวทางก็พอได้แต่ช้า”* (ผู้บริหาร 5) โดยบัณฑิตพยาบาลต้องปฏิบัติงานภายใต้การดูแลของพยาบาลพี่เลี้ยง ดังข้อมูลที่ว่า *“ทำงานได้ตามคำสั่งได้”* (ผู้บริหาร 5) *“ทำด้วยตัวเองยังไม่ได้ดี ไม่รู้จะขึ้นต้นอย่างไร แต่ทำตามขั้นตอนที่พี่บอกได้ แต่การเชื่อมโยงความรู้กับผู้ป่วยยังไม่ได้”* (ผู้บริหาร 10) นอกจากนี้ผู้บริหารทางการพยาบาลมีข้อเสนอแนะด้านผลผลิตของหลักสูตร ดังนี้

1. ควรพัฒนาทักษะการฟัง จับประเด็นและสรุปความเพิ่มขึ้น ดังข้อมูลที่ว่า *“ควรสอนนักศึกษาเกี่ยวกับการฟังเพื่อจับประเด็นสำคัญ และทักษะการสรุปความเพิ่มเติม”* (ผู้บริหาร 2) รวมทั้งทักษะวิเคราะห์ข้อมูลผู้ป่วย ดังข้อมูลที่ว่า *“การตอบคำถามที่เป็นข้อมูลผู้ป่วยลักษณะการท่องจำจากการส่งเวรหรือจากคำบอกเล่ามากกว่าการคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง”* (ผู้บริหาร 10) และควรพัฒนาสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นข้อมูลให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ดังข้อมูลที่ว่า *“ทักษะทางเทคโนโลยีหาเร็วแต่ไม่ลึก”* (ผู้บริหาร 10)

2. ทางโรงพยาบาลจะต้องมีการวางแผนการปฐมนิเทศบัณฑิตพยาบาลที่จบการศึกษาใหม่ที่ชัดเจนเพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานและการปรับตัวให้เหมาะสม ดังข้อมูลที่ว่า *“พยาบาลพี่เลี้ยง*

ที่ Train น้องต้องมีแผนการฝึกน้องชัดเจน ค่อย ๆ ให้เรียนรู้ ไม่คาดหวังในช่วงแรก แต่ให้โอกาส" (ผู้บริหาร 6) และ *"เห็นความมุ่งมั่นตั้งใจกระตือรือร้นใฝ่รู้ มีน้ำใจ พยายามค้นหาคำตอบมาตอบพี่ ตอบได้ดีใจ"* (ผู้บริหาร 2) รวมทั้งควรเปิดโอกาสให้บัณฑิตพยาบาลใหม่มีส่วนร่วมในการเลือกสถานที่ทำงาน ซึ่งจะทำให้สามารถปรับตัวได้ดี ดังข้อมูลที่ว่า *"การปรับตัวได้ดีอาจมาจากมีความมุ่งมั่นตั้งใจตั้งแต่แรกที่เลือกจะมาอยู่ ward นี้"* (ผู้บริหาร 9) และ *"กระตือรือร้นมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง ตั้งใจทำงาน ใส่ใจทุกรายละเอียด มีความรับผิดชอบดี แนะนำแล้วทำตาม"* (ผู้บริหาร 5)

อภิปรายผล

จากการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ผู้วิจัยอภิปรายผลตามองค์ประกอบของการประเมินหลักสูตร ดังนี้

1. ด้านบริบทของหลักสูตร พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทของหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.64 (SD =.37) ทั้งในประเด็นความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับความต้องการของสังคม ค่าเฉลี่ย 4.65 (SD =.41) ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ค่าเฉลี่ย (SD =.43) และองค์ประกอบของหลักสูตร ค่าเฉลี่ย 4.64 (SD = .39) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 มีการนำข้อมูลสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง สังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งความก้าวหน้าของวิทยาการเทคโนโลยี และภาวะสุขภาพของประชาชนไทย และผลการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร นอกจากนั้นในการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง 2560 มีการพัฒนาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 เกณฑ์การรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและผดุงครรภ์ของสภาการพยาบาล พ.ศ. 2556 และหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 (BCNB, 2017) จึงส่งผลให้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 มีการกำหนดปรัชญา วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของสภาการพยาบาล สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและผู้ใช้บัณฑิต สามารถปฏิบัติได้จริง ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตรมีประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพมีอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.68 (SD =.37) มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.65 (SD =.41) มีความทันสมัยของเนื้อหาในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.61 (SD =.43) เนื้อหาวิชาเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิตในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.60, SD = .42) สอดคล้องกับผลการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา ที่พบว่าการประเมินหลักสูตรด้านบริบทของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก (Photawon, Boonnual & Saiwaree, 2022)

แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าผลการประเมินด้านบริบทของหลักสูตรโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ใช้บัณฑิตที่ระบุว่าควรปรับเนื้อหาของหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัญหาสุขภาพและองค์ความรู้ด้านสุขภาพ เช่น การควบคุมการติดเชื้อ การ

พยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 และวัคซีน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่ระบุให้มีการปรับปรุงสาระเนื้อหารายวิชาในระหว่างวงรอบของการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (Ministry of Education, 2015)

2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.24 (SD =0.47) โดยมีความคิดเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนและแหล่งฝึกมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าจำนวนอาจารย์ต่อนักศึกษามีสัดส่วนตามเกณฑ์ และคุณสมบัติของอาจารย์มีคุณวุฒิและประสบการณ์การสอนที่ตรงสาขาทางการพยาบาลตรงตามเกณฑ์มาตรฐานที่สภาการพยาบาลกำหนด (Thailand Nursing and Midwifery Council: TNC., 2020) รวมทั้งวิทยาลัยฯ มีการพัฒนาอาจารย์อย่างต่อเนื่องทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การประชุมอบรมเพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญและหลักสูตรฝึกอบรมการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาศาสตร์และศิลป์การสอนทางการพยาบาล (BCNB., 2020) นอกจากนี้วิทยาลัยฯ มีการจัดแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาลครอบคลุมทุกระดับทั้งระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ มีจำนวนผู้รับบริการเพียงพอ และได้รับการรับรองคุณภาพจากหน่วยงานระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์การรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและผดุงครรภ์ของสภาการพยาบาล ส่งผลให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถในการพยาบาลที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถใช้กระบวนการพยาบาลในการพยาบาลผู้ป่วยได้อย่างมีมาตรฐาน ผู้ป่วยได้รับบริการที่ถูกต้องและปลอดภัย สอดคล้องกับผลการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ที่พบว่าปัจจัยด้านอาจารย์ประจำ อาจารย์พิเศษและแหล่งฝึกมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (Chidnayee, Chomchan, Unban & Chotiga, 2021) ส่วนปัจจัยด้านอาคารสถานที่ เทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องสมุด และสื่อการเรียนการสอน และบุคลากรที่ให้บริการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าวิทยาลัยฯ มีการเตรียมปัจจัยที่เกี่ยวข้องการจัดการเรียนการสอน อาทิเช่น อาคารสถานที่ เทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องสมุด สื่อการเรียนการสอนและบุคลากรที่ให้บริการให้มีมาตรฐานเป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 (Ministry of Education, 2017) และเกณฑ์การรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและผดุงครรภ์ของสภาการพยาบาล (TNC, 2020) ทำให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์และมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของสังคม ดังจะเห็นได้จากผลการพิจารณาการขอรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและผดุงครรภ์ที่วิทยาลัยฯ ได้รับการรับรองเป็นระยะเวลา 5 ปีการศึกษา และรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช ประจำปีการศึกษา 2563 ตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน 6 องค์ประกอบ อยู่ในระดับดีมาก โดยมีคะแนนการประเมิน 4.27 (Internal Quality Assessors, 2021)

นอกจากนี้ข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ใช้บัณฑิต ระบุว่าการคงอยู่ในวิชาชีพพยาบาลของบัณฑิตพยาบาลมีระยะเวลาน้อยเนื่องจากมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาชีพและค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสมกับลักษณะงานที่หนัก สอดคล้องกับการศึกษาของ สุชาดา สงวนพรรค (Sanguanpuk, 2021) ที่พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจลาออกของพยาบาลวิชาชีพ Generation Z ในโรงพยาบาล มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ได้แก่ ลักษณะงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยฯ ควรมีการ

ส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะและสภาพแวดล้อมในการทำงาน การฝึกการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

3. ด้านกระบวนการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.57 (SD = .37) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ากระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กระบวนการให้คำปรึกษา ค่าเฉลี่ย 4.66 (SD = .44) รองลงมาคือกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล ค่าเฉลี่ย 4.58 (SD = .42) และกระบวนการบริหารหลักสูตร ค่าเฉลี่ย 4.49 (SD = .43) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ระบุว่าวิทยาลัยฯ มีกระบวนการบริหารหลักสูตรที่ดี มีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรกับพยาบาลพี่เลี้ยงแหล่งฝึกเป็นอย่างดี รวมทั้งมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลร่วมกัน การที่ผลการประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า วิทยาลัยฯ มีการจัดทำคู่มือการบริหารหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดระบบและกลไกการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และระบบและกลไกการควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิชาการ และแนะแนวแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งคู่มือการบริหารหลักสูตรนี้จะเป็นแนวทางให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีการวางแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน ครอบคลุม ตามที่หลักสูตรกำหนด มีการติดตามการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแผนการศึกษา และมีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป มีการประเมินการดำเนินงาน ประเมินกระบวนการ และนำผลมาพัฒนาระบบกลไกคุณภาพการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง (BCNB, 2020) นอกจากนี้ยังมีการจัดอาจารย์ที่ปรึกษาให้กับนักศึกษาทุกคนเพื่อให้คำปรึกษากับนักศึกษาตลอดระยะเวลาการศึกษา รวมทั้งช่วยเหลือกรณีนักศึกษามีปัญหาหรือต้องการความช่วยเหลือได้อย่างทันท่วงที ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ ที่พบว่าผลการประเมินด้านกระบวนการมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (Chidnayee, Chomchan, Unban & Chotiga, 2021)

4. ด้านผลผลิตของหลักสูตร พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตรโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.36 (SD = .42) โดยพบว่าผลผลิตของหลักสูตรที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือความสามารถตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ค่าเฉลี่ย 4.38 (SD = .48) รองลงมา คือ ความสามารถตามสมรรถนะการเป็นพยาบาลวิชาชีพ ค่าเฉลี่ย 4.36 (SD = .46) และความสามารถตามผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ (TQF) ค่าเฉลี่ย 4.36 (SD = .42) และผลผลิตที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือความสามารถตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ค่าเฉลี่ย 4.33 (SD = .45) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ดำเนินการแนวทางตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 ที่กำหนดขึ้นเพื่อรักษาคุณภาพและมาตรฐานหลักสูตรของแต่ละสถาบันการศึกษาให้มีมาตรฐานเทียบเคียงกัน โดยกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ 6 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข และทักษะการปฏิบัติเชิงวิชาชีพ นอกจากนี้ยังมีเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตพยาบาลให้มีสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพตามที่สภาการพยาบาลกำหนดไว้ 8 ด้าน ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมาย 2) สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ 3) สมรรถนะด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ 4)

สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ การจัดการและการพัฒนาคุณภาพ 5) สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย 6) สมรรถนะด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ 7) สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ และ 8) สมรรถนะด้านสังคม (TNC, 2018) ดังนั้นในการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติจะต้องมุ่งพัฒนานักศึกษาพยาบาลให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และมีสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินด้านกระบวนการโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.57 (SD =.37) ทั้งกระบวนการให้คำปรึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลและกระบวนการบริหารหลักสูตรส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าผลผลิตของหลักสูตรมีความเหมาะสมทำให้ผู้เรียนมีความสามารถตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์มีความสามารถตามสมรรถนะการเป็นพยาบาลวิชาชีพ มีความสามารถตามผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ (TQF) และมีความสามารถตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สอดคล้องกับการประเมินพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ ที่พบว่าผลการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก (Kooariyakul et al., 2017)

ถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีความคิดเห็นโดยรวมต่อผลผลิตของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แต่ยังพบว่าเมื่อผู้สำเร็จการศึกษาเริ่มปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงในระยะแรกต้องใช้ระยะเวลาในการปรับตัวและเรียนรู้เพิ่มเติม ดังข้อมูลเชิงคุณภาพที่แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตสามารถใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยเบื้องต้นได้แต่การปฏิบัติพยาบาลเมื่อทำงานในช่วงแรกต้องอยู่ภายใต้การดูแลของพยาบาลพี่เลี้ยง และต้องพัฒนาทักษะการฟัง การสรุปความ และทักษะการสื่อสารเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากพยาบาลวิชาชีพที่จบใหม่ยังมีความไม่มั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลและยังปรับตัวได้ไม่ดีจึงต้องอาศัยการดูแลให้คำปรึกษาของพยาบาลพี่เลี้ยง สอดคล้องกับการศึกษาการพัฒนาตนเองของพยาบาลจบใหม่ที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ที่พบว่าพยาบาลใหม่ยังทำงานได้ไม่เต็มที่ การตัดสินใจยังทำได้ไม่ดี ทำงานร่วมกับพี่มีทั้งรู้สึกดีอบอุ่นใจและอึดอัดใจ เวลาผ่านไปร่วมงานกันได้เข้าใจกันดี (Tamarpirat & Oumtanee, 2017) ดังนั้นทางโรงพยาบาลจะต้องมีการวางแผนการปฐมนิเทศบัณฑิตพยาบาลที่จบการศึกษาใหม่ที่ชัดเจนเพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานและการปรับตัวให้เหมาะสม

ข้อจำกัดในการวิจัย

แบบสอบถามการประเมินผลหลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 มีข้อคำถามจำนวนมาก จึงอาจทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความเหนื่อยล้า เกิดความคลาดเคลื่อนในการตอบแบบสอบถามได้

ข้อเสนอแนะ

<u>ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์</u>

1. จากการวิจัยพบว่าผลการประเมินด้านบริบทของหลักสูตรโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด แต่มีข้อเสนอแนะว่าควรปรับเนื้อหาของหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัญหาสุขภาพและองค์ความรู้ด้านสุขภาพ ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรควรมีการปรับเนื้อหารายวิชาให้มีความ

ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงได้อย่างเหมาะสม

2. จากการวิจัยพบว่าผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อเสนอแนะว่าควรมีการพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลเพื่อให้เมื่อจบการศึกษาแล้วสามารถปฏิบัติงานได้ ไม่ลาออก ดังนั้นผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตรวางแผนพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล การทำงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ และมีความเข้าใจในลักษณะงานการพยาบาลและการผดุงครรภ์

3. จากการวิจัยพบว่าผลการประเมินหลักสูตรเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตรโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อเสนอแนะว่าบัณฑิตพยาบาลยังมีปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาลโดยเฉพาะในเรื่องการใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วย ดังนั้นผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตรควรมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลประยุกต์ใช้ความรู้ในการปฏิบัติการพยาบาลให้มากขึ้น เช่น ใช้วิธีการสอนแบบสถานการณ์จำลองเสมือนจริงหรือการปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์จริง

<u>ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป</u>

1. ศึกษาติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลและความพึงพอใจของผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา และการปรับตัวของบัณฑิตพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560

2. เนื่องจากมีข้อจำกัดในแบบสอบถามการประเมินผลหลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ที่มีข้อคำถามจำนวนมากถึง 522 ข้อ ซึ่งอาจทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความเหนื่อยล้าจากการตอบแบบสอบถามได้ ดังนั้นในการศึกษาการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตครั้งต่อไป ควรมีการพัฒนาเครื่องมือการประเมินหลักสูตรให้มีจำนวนข้อน้อยลงโดยเฉพาะด้านบริบทของหลักสูตร และด้านผลลัพธ์ แต่ยังครอบคลุมการประเมินหลักสูตรในแต่ละด้าน

References

Boromarajonani College of Nursing Buddhachinaraj. (2017). The bachelor of nursing science curriculum (Revised. B.E. 2017). Phitsanuloke: Boromarajonani College of Nursing Buddhachinaraj. (in Thai).

Boromarajonani College of Nursing Buddhachinaraj. (2020). Action plan B.E. 2563. Phitsanuloke: Boromarajonani College of Nursing Buddhachinaraj. (in Thai).

Boromarajonani College of Nursing Buddhachinaraj. (2020). Curriculum management handbook B.E. 2563. Phitsanuloke: Boromarajonani College of Nursing Buddhachinaraj. (in Thai).

Chidnayee, S., Chomchan, S., Unban, P. & Chotiga, P. (2021). The curriculum evaluation of the bachelor of nursing science program (Revised in 2017), Boromarajonani College of

Nursing, Chiangma. Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit Journal, 13(2), 199-214. (in Thai).

Fitzpatrick, Sanders, & Worthen. (2011). Program evaluation: Alternative approaches and practical guidelines (4th Ed.). New York: Allyn & Bacon. Canadian Publisher: Pearson.

Internal Quality Assessors. (2021). Internal quality assessment report B.E. 2563. Phitsanuloke: Boromarajonani College of Nursing Buddhachinaraj. (in Thai).

Kooariyakul, A., Chidnayee, S., Wuttijurepan, A., Udomleard, M., Lortamma, P. & Sripalakich, J. (2017). The evaluation of the bachelor of nursing curriculum revised edition 2012, Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit. Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit Journal, 9(1), 44-58. (in Thai).

Krua-chottikul, S., Noppornpanth, M., Chanhom, S., Sitthapirom, V. & Samutpradit, K. (2016). The curriculum evaluation of the bachelor of nursing science (revised curriculum 2012) of Faculty of Nursing, Saint Louis College. Journal of Health and Health Management, 3(3), 10-24. (in Thai).

Mile, M.B. & Huberman, M. (1994). Qualitative data analysis: an expanded sourcebook (2nd ed.). Thousand Oaks: Sage.

Ministry of Education. (2015). Undergraduate program standard Criteria B.E. 2558. Retrieved (2020, August 10). from https://acrd.tu.ac.th/course/documents/1.1/criterion_b58.PDF (in Thai).

Ministry of Education. (2017). Standard qualifications framework for undergraduate program in nursing science B.E. 2560. Retrieved (2020, August 10). from https://www.ubu.ac.th/web/files_up/46f2018011909463762.pdf (in Thai).

Phatphon, M. (2019). Contemporary curriculum development model. Bangkok: Innovative Leaders Center of Curriculum and Learning. (in Thai).

Photawon, P., Boonnual, C. & Saiwaree, T. (2022). An evaluation of the bachelor of nursing science program (revised curriculum B.E. 2559). The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health, 9(1), 199-212. (in Thai).

Poonchai, S., Arayathanitkul, B., Meeparn, A., Indhraratana, A., Untaja, P., Prasittivejchakul, A. & Chewsothon, S. (2019). An evaluation of the bachelor science in nursing curriculum (revised. B.E. 2555) of the Royal Thai Army Nursing College. Journal of the Royal Thai Army Nurses, 20(2), 380-389. (in Thai).

Thailand Nursing and Midwifery Council. (2020). Guideline for nursing school accreditation. B.E.2563. Bangkok: Jodtong publishing. (in Thai).

Wongyai, V. (2011). Curriculum development for higher education. Bangkok: R & Print Company. (in Thai).